

۱-۲۶

داستانهٔ برزخ

جلد چهارم

www.ketab.ir
صبر بر مصیبت و آداب عزاداری بر اموات

دکتر امین اوحدی

سرشناسه: اوحدی، امین.
عنوان و نام پدیدآور: در آستانه برزخ جلد ۴ (صبر بر مصیبت و آداب عزاداری بر اموات) / امین اوحدی.

مشخصات نشر: تهران: مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، ۱۳۹۹.

مشخصات ظاهری: ۷ جلد.

شابک دوره: 7 - 744 - 539 - 964 - 978

شابک جلد ۴: 8 - 747 - 539 - 964 - 978

وضعیت فهرست‌نویسی: فیبا.

رده‌بندی کنگره: BP۲۲۲/۲۲

رده‌بندی دیویی: ۲۹۷/۴۴

شماره کتابشناسی ملی: ۷۴۳۱۴۲۷

شابک ۹۷۸-۹۶۴-۵۳۹-۷۴۷-۸ ISBN 978 - 964 - 539 - 747 - 8

نام کتاب: در آستانه برزخ (صبر بر مصیبت و آداب عزاداری بر اموات)

مؤلف: دکتر امین اوحدی

ناشر: مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر

صفحه آرای: شبیر / ۱۸۲۶/۲۵۲

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول / ۱۴۰۰

چاپ: صبا

کلیه حقوق اعم از تکثیر، انتشار و بازنویسی (چاپی، صوتی، تصویری،

الکترونیکی و pdf) برای ناشر محفوظ است.

اینستاگرام:
monir_publisher

تهران، خیابان مجاهدین، چهارراه اسپردار، ساختمان پزشکان، واحد ۹

تلفن و فاکس: ۷۷۵۲۱۸۳۶ (خط ۶)

پست الکترونیک:
info@monir.com

کانال تلگرام:
telegram.me/monirpub

فهرست مطالب

پیش‌گفتار ۱۱

فصل اول: چهره و ظاهر صاحبان مصیبت

- ۱ - چهره و ظاهر صاحبان مصیبت ۱۷
- ۱ - ۱ - چهره و پوشش صاحبان مصیبت با دیگران متفاوت باشد ۱۷
- ۱ - ۲ - زینت نکردن زن بعد از فوت همسرش به مدت چهار ماه ۱۸

فصل دوم: گریه و عزاداری بر اموات

- ۲ - گریه و عزاداری بر اموات ۲۳
- ۲ - ۱ - جواز گریه در هنگام مصیبت ۲۳
- ۲ - ۲ - آثار و فوائد گریه کردن بر اموات ۲۳
- ۲ - ۲ - ۱ - گریه عامل تسکین روح مصیبت زده ۲۳
- ۲ - ۲ - ۲ - گریه عامل جلب رحمت الهی ۲۵
- ۲ - ۳ - گریه بر اموات، سنت انبیاء و اولیای الهی ۲۵
- ۲ - ۳ - ۱ - گریه حضرت آدم علیه السلام بر جناب هابیل ۲۵
- ۲ - ۳ - ۲ - گریه دختر حضرت ابراهیم علیه السلام بر پدر خویش ۲۶
- ۲ - ۳ - ۳ - گریه‌های رسول خدا صلی الله علیه و آله ۲۶
- ۲ - ۳ - ۳ - ۱ - گریه رسول خدا صلی الله علیه و آله بر مادر خویش ۲۶

- ۲۶ ..... ۲-۳-۲- گریه در فوت نجاشی
- ۲۷ ..... ۲-۳-۳- گریه بر مرگ اصحاب
- ۲۸ ..... ۲-۳-۴- گریه بر شهادت حضرت حمزه علیه السلام
- ۲۹ ..... ۲-۳-۵- گریه بر شهادت جناب جعفر بن ابی طالب علیه السلام و زید بن حارثه
- ۳۰ ..... ۲-۳-۶- گریه رسول خدا صلی الله علیه و آله و امیرالمؤمنین علیه السلام بر وفات حضرت فاطمه بنت اسد علیها السلام
- ۳۱ ..... ۲-۳-۷- گریه بر فوت فرزندانش
- ۳۲ ..... ۲-۳-۴- گریه حضرت فاطمه علیها السلام بر وفات رقیه
- ۳۳ ..... ۲-۳-۵- گریه و عزاداری حضرت زهرا علیها السلام بر وفات رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۳۴ ..... ۲-۳-۶- گریه اصحاب رسول خدا و حضرت خضر علیه السلام بر رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله
- ۳۵ ..... ۲-۳-۷- گریه و عزاداری زن‌ها بر رحلت رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۳۶ ..... ۲-۳-۸- گریه امیرالمؤمنین علیه السلام بر شهادت حضرت فاطمه علیها السلام
- ۳۷ ..... ۲-۳-۹- گریه امیرالمؤمنین علیه السلام بر فوت یا شهادت یاران خویش
- ۳۸ ..... ۲-۳-۱۰- گریه حضرت علی بن الحسین علیهما السلام بر شهادت سیدالشهدا علیهما السلام
- ۳۹ ..... ۲-۳-۱۱- گریه خاندان اهل بیت علیهم السلام بعد از شهادت سیدالشهدا علیه السلام
- ۴۰ ..... ۲-۳-۱۲- وصیت حضرت باقر علیه السلام بر اقامه عزاء بعد از شهادت ایشان
- ۴۱ ..... ۲-۳-۱۳- گریه حضرت صادق علیه السلام بر فوت فرزندانش
- ۴۲ ..... ۲-۳-۱۴- گریه حضرت صادق علیه السلام بر جناب زید بن علی
- ۴۳ ..... ۲-۴- ناراحتی و گریه زمین و آسمان بر مرگ مؤمن
- ۴۴ ..... ۲-۵- ناراحتی و گریه زمین، آسمان و فرشتگان برای مؤمنی که در غربت از دنیا رفته
- ۴۵ ..... ۲-۶- استحباب گریه برای فقدان افراد صالح و نیکوکار
- ۴۶ ..... ۲-۷- جواز اندوه بر مرگ اهل کتابی که محب اهل بیت علیهم السلام بوده است
- ۴۷ ..... ۲-۸- سه روز عزاداری پس از مرگ میت

فصل سوم: پاداش مصائب الهی

- ۴۸ ..... ۳- پاداش مصائب الهی
- ۴۹ ..... ۳- ۱- مصیبت، عاملی برای اعطای پاداش الهی
- ۵۰ ..... ۳- ۲- پاداش مصیبت از دست دادن برادران ایمانی

- ۳-۳ - شدتِ سختی مصیبت از دست دادن فرزند جوان ۵۲
 ۳-۴ - پاداش مصیبت از دست دادن فرزند ۵۳

فصل چهارم: صبر و شکیبایی در مصیبت‌ها

- ۴- صبر و شکیبایی در مصیبت‌ها ۶۹
 ۴-۱ - اهمیتِ صبر بر بلایا و مصائب ۶۹
 ۴-۲ - اهمیتِ صبر و شکر خدا در مرگ فرزند ۷۱
 ۴-۳ - امر به صبر در بلایا و مصائب ۷۱
 ۴-۴ - اهمیتِ کوچک شمردن مصائب ۷۴
 ۴-۵ - یادآوری مصیبت رسول خدا ﷺ و مصیبت اهل‌البیت علیهم‌السلام در هنگام مواجهه با مصائب، و کوچک شمردن مصیبت خود ۷۴
 ۴-۶ - شناختِ مصیبت واقعی و صبر برتر ۸۰
 ۴-۷ - پاداش صبر بر مصیبت ۸۱
 ۴-۸ - جواز ناراحتی و بی‌تابی قبل از وقوع مصیبت؛ و اهمیتِ صبر و رضا و تسلیم بعد از وقوع مصیبت ۸۳
 ۴-۹ - عدم جواز بی‌تابی بعد از ابتلای به مصیبت ۸۵
 ۴-۹-۱ - عدم جواز بی‌تابی در گفتار ۸۵
 ۴-۹-۲ - عدم جواز بی‌تابی در رفتار ۸۷
 ۴-۹-۳ - جواز چاک دادن پیراهن در مرگ پدر و برادر ۸۹
 ۴-۱۰ - جواز بی‌تابی در عزاداری بر رسول خدا ﷺ ۹۱
 ۴-۱۱ - جواز بی‌تابی در عزاداری بر اهل‌بیت به ویژه حضرت سید‌الشهدا علیه‌السلام ۹۲
 ۴-۱۲ - گفتن کلمه استرجاع و خواندن بعضی از ادعیه در هنگام مصیبت ۹۷
 ۴-۱۳ - سپاس خداوند در هنگام مصائب ۱۰۴
 ۴-۱۴ - خواندن نماز در هنگام نزول مصیبت ۱۰۵
 ۴-۱۵ - فراموشی مصیبت، لطف و امداد الهی به صاحبان عزا ۱۰۶

فصل پنجم: تعزیت و تسلیت به مصیبت‌زدگان

- ۵- تعزیت و تسلیت به مصیبت‌زدگان ۱۱۱

- ۱۱۱ ..... ۵- ۱ - تعزیت به صاحب مصیبت قبل و بعد از دفن میت
- ۱۱۲ ..... ۵- ۲ - کمترین تعزیت به صاحبان عزا
- ۱۱۲ ..... ۵- ۳ - تأثیر دست دادن در حین تعزیت
- ۱۱۲ ..... ۵- ۴ - شرکت زنان در مجلس عزای مصیبت دیدگان
- ۱۱۳ ..... ۵- ۵ - آن چه در تعزیت به صاحبان عزا گفته می شود
- ۱۱۶ ..... ۵- ۶ - لزوم تعزیت به همسایگان
- ۱۱۶ ..... ۵- ۷ - ثواب تعزیت به صاحب عزا
- ۱۱۸ ..... ۵- ۸ - ثواب تعزیت به مادرِ فرزند از دست داده

فصل ششم: اطعام به صاحبان عزا

- ۱۲۱ ..... ۶- اطعام به صاحبان عزا
- ۱۲۵ ..... منابع

پیش‌گفتار

إِنْ كَانَ هَذَا الْمَيِّتَ قَدْ قَرَّبَكَ مَوْتَهُ مِنْ رَبِّكَ أَوْ بَاعَدَكَ عَنْ ذَنْبِكَ فَهَذِهِ لَيْسَتْ مُصِيبَةً،
وَلَكِنَّهَا لَكَ رَحْمَةٌ وَعَلَيْكَ نِعْمَةٌ؛ وَإِنْ كَانَ مَا وَعَظَكَ، وَلَا بَاعَدَكَ عَنْ ذَنْبِكَ، وَلَا
قَرَّبَكَ مِنْ رَبِّكَ، فَمُصِيبَتِكَ بِفَسَادِ فَلَئِكَ أَعْظَمُ مِنْ مُصِيبَتِكَ بِمَيِّتِكَ، إِنْ كُنْتَ عَارِفًا
بِرَبِّكَ.^۱

اگر مرگ این میّت، موجب نزدیکی به پروردگارت یا مایه دوری از گناهت شود، همانا که این مرگ، مصیبت نیست، بلکه رحمت و نعمتی است بر تو؛ اما اگر مرگ، موجب پندگیری ات نگشته، و تو را از گناه دور ساخته، و تو را به پروردگارت نزدیک نکرده است، پس اگر به پروردگارت معرفت داری، آگاه باش که مصیبت سنگدلی ات از مصیبت مرگ آن میّت بزرگ‌تر است.

کتاب حاضر، جلد چهارم از مجموعه‌ای است به نام «در آستانه برزخ» که در هفت جلد با موضوعات ذیل تهیه و تدوین گردیده است:

جلد اول: آداب بیماری و عیادت

جلد دوم: آمادگی برای مرگ

جلد سوم: مرگ

جلد چهارم: صبر بر مصیبت و آداب عزاداری بر اموات

جلد پنجم: آداب تشییع، غسل، تکفین، نماز و تدفین میت

جلد ششم: برزخ

جلد هفتم: زیارت اهل قبور

جلد چهارم این مجموعه یعنی کتاب حاضر، در شش فصل زیر تهیه و تنظیم شده

است:

۱- چهره و ظاهر صاحبان مصیبت

۲- گریه و عزاداری بر اموات

۳- یاداش مصائب الهی

۴- صبر و شکیبایی در مصیبت

۵- تعزیت و تسلیت به مصیبت‌دیدگان

۶- اطعام به صاحبان عزا

بعضی از نکاتی که آگاهی از آنها بر خواننده محترم ضروری است، عبارتند از:

- مبنای تألیف این مجموعه، آگاهی از اوامر، نواهی و توصیه‌های معصومین علیهم‌السلام

پیرامون موضوع مرگ و حواشی مربوطه می‌باشد که در بعضی از عناوین، برای

اولین بار نسبت به تهیه و ارایه آن اقدام شده است.

- در این تدوین از متن آیات و روایات منقول از این بزرگواران استفاده شده است،

زیرا به نظر مؤلف این مجموعه، کلام آن حضرات در قالب الفاظی که توسط خود

ایشان استخدام گردیده است، تأثیر فوق العاده‌ای داشته، شوق بیشتری در خواننده

محترم در جهت انجام به وظایف ایجاد خواهد کرد.

- رنگ و بوی اعتقادات اصیل اسلامی و شیعی در میان احکام و آداب بیان شده،

کاملاً مشهود است. از این رو، علیرغم آن‌که بنیان کتاب بر بیان اصل اعتقادی و

زیربنایی معاد نبوده است، اما خواننده محترم را با بسیاری از ظرایف این اعتقاد به

ویژه در آستانه ورود به عالم برزخ آشنا می‌سازد.

- مطالب تمام فصل‌های کتب این مجموعه به گونه‌ای طبقه‌بندی و تفکیک شده است که فهم مطالب در آن موضوع تسهیل یابد. احیاناً در مواردی که به توضیح بیشتری نیاز بوده است، مطالب مُبیین در پاورقی یا متن کتاب آورده شده است.

- عناوین انتخاب شده برای هر دسته از روایات، با عنایت به نظر فقها و محدثین گرامی تنظیم شده است، و در موارد اختلافی، از بیان عناوین جزئی پرهیز شده، به عناوین کلی بسنده شده است.

در انتها خدای را سپاس می‌گویم که توفیق گردآوری این مجموعه را نصیب این جانب گردانید، و امید آن دارم که این تلاش، مورد رضای خداوند متعال قرار گرفته، ره توشه‌ای باشد برای روزی که دست‌ها خالی و دل‌ها نگران آن است.

امین اوحدی

۲۰ جمادی الاخری ۱۴۳۳

سالروز میلاد صدقه‌کبری، حضرت فاطمه زهرا علیها السلام